

Nap

Áprilisban a Nap aktivitása nem változik, öt szabadszemes folt látható néhány visszatérő csoport megnyugtató társaságában.

1-je és 5-e között nyugszik három nagy méretű AA bomló állapotban. 2/3-án ér a CM-re a 0325-ös H típusú folt +12°-on. 7-éig szabadszemes 40 ezer km átmérővel, három umbrával, 3-án a legnagyobb, 360 MH. 8-án nyugszik, változatlanul. Hó végén visszatér, 25-én kel +12°-on, ekkor már csak 20 ezer km-es. 30-án halad át a CM-en, stabil monopolárként.

Észlelő	Észl.	Műszer
Bartha Lajos (Budapest)	25	5 L
Csiba Márton (Dunaújváros)	21	6 L
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	11	11,4 T
Harnicsár József (Székesfehérvár)	1	8 L
Kovács Károly (Kunszentmárton)	2	CCD
Keszthelyi Sándor (Pécs)	18	Sz
Keszthelyiné, Sragner Márta (Pécs)	26	Sz
Kren Gustav (Zágráb, HR)	22	13 L
Ravasz Bálint (Orosháza)	1	5 L
Szeiber Károly (Budapest)	3	9 L
Vida Tibor (Pécs)	29	3,5 L
Észlelések száma:	159	
Észlelt napok száma:	29	
Foltcsoport MDF:	5,4	
Fáklyamező MDF:	3,0	
Szabadszemes Mdf:	1,0	

Dátum	AA	F
1.	8	2
2.	9	2
3.	9	3
4.	8	-
5.	5	3
6.	6	2
7.	6	2
8.	4	2
9.	3	2
10.	5	4

Dátum	AA	F
11.	2	4
12.	2	-
13.	4	2
14.	4	2
15.	3	-
16.	2	5
17.	3	4
18.	4	2
19.	4	2
20.	5	4

Dátum	AA	F
21.	5	3
22.	6	3
23.	4	2
24.	7	4
25.	8	4
26.	9	5
27.	-	-
28.	8	4
29.	8	2
30.	8	-

Az előző AA még le sem fordul, máris kel 4-én a 0330-as sorszámú nagy, H típusú monopolár +5°-on. 5–15-e között szabadszemes. Ez második visszatérése (előző sorszáma 0306). 48 ezer km-es, 5-én 400 MH. 8-án pórások jelennek meg körülötte. 9-én CM-en, 15-én nyugszik, változatlanul. 10-én kel pár pórús -8°-on fényes fáklyamezőben (0334-es). 11-én kis PU-mező, 13-án monopolár, 15-én CM-en 15 ezer km-es, 16–18-áig pórások jelennek meg körülötte, 21-én nyugszik pórusként. 19-én keletkezik az ÉK-i negyedben a 0338-as hosszú, apró, darabos D típusú AA, mely 21-én van a CM-en +18°-on; ekkor kezd növekedni. 23-án 116 ezer km-es, 26-án nyugszik.

Folytatás a 30. oldalon!

A Napon még néhány folt látszott a nyugati peremen (0348 és 0349), valamint fályamezők, a legtöbb részletet és több kisebb foltot kora délelőtt, a kánikulai meleg megérkezése előtt lehetett látni. A Nap közepén a 0351-es folt látszott, kiterjedt, szálas szerkezetű penumbrával. Sajnos a Merkúr nem találkozott egyetlen napfolttal sem (erre a poláris átvonulás miatt nem is igen lehetett számítani).

A folyamatosan mozgó légkör a fotósok dolgát is megnehezítette. A Merkúr kis korongját legtöbbször elkente, tojás alakúra formálta és ez a rövid expozíció miatt befagyott a képeken. Ezeket Jaksy Attila és Kereszty Zsolt webkamerás képein is látni lehetett. Az online közvetítés képein is szembeötlő volt a légköri nyugtalanság és a felmelegedett távcső okozta „életlenség”.

A digitális kameráknak köszönhetően megsokszorozódott a Meteor szerkesztőinek Merkúr-átvonulás fotóarchívuma. Ezeket a kis műszereket elegendő az okulár mögé tartani és beállítani az expozíciós időt, hogy jó képet kapjunk. Természetesen a kézben tartásnak is megvannak a korlátai, de sokan örülhetnek jól sikerült képeiknek. A profi asztrofotósok természetesen sokkal kifinomultabb technikát használtak, és ez a fotóikon is meglátszik. Ez természetesen sok fáradságos utómunkát is jelent, de a bolygó finom képe jobban visszaadja a vizuális látványt.

Akik a Merkúrt kicsinek találták a Nap előtt, reménykedjenek abban, hogy 2004. június 8-án is derült lesz az idő, ugyanis 5:19–11:23 UT között a Vénusz fog áthaladni a Nap előtt, de a déli pólus környékén, és ami a lényeg: ötször nagyobb látszó méretben!

SZABÓ SÁNDOR

Folytatás a 22. oldalról!

19-én kel (a 0318-as visszatérőjeként) -13° -on a 0337-es folt kisebb követőkkel. 20-án nyolcas alakú, összefüggő PU-ban, két nagyobb umbrával. 21-én 50 ezer km-es. 22-én kettéválik, és az északi folt elpusztul. 21–28-a között szabadszemes. 24/25-én halad át a CM-en, mérete csökken. Ezután bomlik és 30-án nyugszik, összezsugorodva.

24-én keletkezik a K-i peremnél $+13^\circ$ -on a 0344-es, D típusú AA. 26-ára teljesen ki-fejlődik, bonyolult szerkezetű, 77x30 ezer km-es, 400 MH-ás csoport. 26–28-án szabadszemes. Szerkezete folyton változik. 27/28-án halad át a CM-en. 29-ére a követő feldarabolódik, május elején nyugszik.

28–29-én feltűnik egy magas szélességű B típusú AA -34° -on.

25-én kel $+13^\circ$ -on a 0345-ös, emeletes C típusú AA. 30-án a CM-en emeletes I típusú.

26-án az előző mögött kel pár pólus -14° -on, melyből 29-re a 0349-es E típusú, 510 MH területű AA fejlődik ki. 30-án sok PU összeolvad, a hosszúkás vezető 5–6 umbrát tartalmaz, a követő „C” alakú darabolt folt és pólusmező. Ekkortól szabadszemes, mérete 144x65 ezer km. Május elsején van a CM-en.

ISKUM JÓZSEF